

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 17

Maribor, četrtek 22. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Gonja proti slovenskim pridigam

ORGANI FAŠISTIČNE VLADE PROGLASILI NAČELO, DA SE TUDI V CERKVAH V ITALIJI SME SAMO ITALIJANSKI GOVORITI.

TRST, 22. januarja. Kakor ste že javili, je fašistični režim pričel zopet sistematsko akcijo proti slovenskemu in nemškemu prebivalstvu v novih italijanskih pokrajinah. Tekom zadnjih deset let so postopno zaprli vse slovenske in nemške šole in institucije, vse šole so poitalijančene, vsi slovenski in nemški časopisi, društva, ustanove in gospodarske organizacije likvidirane. Fašisti pa so videli, da s tem avtohtoni lement še ni iztrebljen, in razni progoni, procesi in streljanja so opozorila tudi ostali svet, da so v Italiji močne narodne manjšine, ki so jim odvzete najelementarnejše pravice.

seveda stalno tajniksi-stenco narodnih manjšin v Italiji, in je podvzela korake za njih popolno iztrebljenje. Te akcije ne vodijo več samo fašistične organizacije, ampak vse državne oblasti.

Prefekti so proglasili načelo, da se v Italiji sme samo italijanski govoriti. Slovencem in Hrvatom v trški, goriški, puljski in reški pokrajini je ostal privilegij, da se služba božja v cerkvah vrši v njihovem jeziku. Zato so se fašisti in državne oblasti vrgli sedaj v boj proti slovenskemu jeziku v cerkvah. Preprečiti hočejo tudi pridige in molitve vernikov

v slovenskem jeziku. Zato so pričeli s težkimi izpadi proti goriškemu nadškofu dr. Sedeju in tržaško-koperskemu dr. Fogarju ter proti vsej slovenski duhovščini. Fašistični poslanci so stavili interpelacijo v parlamentu, državni podtajnik za notranje zadeve Arpinati je pa izjavil, da bo državna oblast na svojo roko nastopila proti škofom in duhovščini v Juljski krajini, ako se ne bo dalo vprašanje urediti sporazumno z Vatikanom. V nekaterih krajih so poskušali slovenske duhovnike zamenjati z italijanskimi, toda narod je naprej molil slovenski. V Krkavcu v Istri je duhovnik — Italijan pod pritiskom fašistov zaprl cerkev in se moral vrniti v Trst.

Te dni je prispel v Trst prelat, ki po naredbi Vatikana raziskuje položaj. Ob tej priliki je fašistični tisk še poostrel svojo kampanjo proti cerkvenim oblastim, in fašisti v Gorici prirejajo neprestano demonstracije v cerkvah. Generalni državni pravdnik v Trstu Mandruzata je imel govor, v katerem je ostro napadel slovensko duhovščino in naglasil, da se mora slovenski jezik brezobzirno iztrebiti iz cerkve. »Piccolo« pravi, da je govoril »kot pravi katolik, držeč se tradicij rimske cerkve«.

Bombni atentat v Havani

HAVANA, 22. januarja. Preteklo noč se je v neposredni bližini mestnega vodovoda pripetila strašna eksplozija bombe. Več glavnih vodovodov je bilo pri tem uničenih in po ulicah so se razlile ogromne množine vode. Vsa okna daleč naokrog so popokala. K sreči katastrofa po dose-danih poročilih ni zahtevala nobenih človeških žrtev. Atentat, čegar povzročitelji so nepoznani, je izzval po vsem mestu veliko paniko in razburjenje. Domneva se, da gre za anarhistični atentat.

Orkan v Palestini

LONDON, 22. januarja. V Palestini divja silen orkan, ki je močno opustošil zlasti oranžne nasade. V Tel a Wifu je del ulic pod vodo. V Sinajski puščavi razsaja srdit peščen vihar, vsled česar je železniška zveza med Palestino in Egiptom pretrgana. Cela vrsta parnikov se je morala zateči v luko Beirut, ker niso mogli uiti v Jaffo niti v Haifo.

KAKO SE BO OMEJILO DOSELJEVANJE V USA?

WASHINGTON, 22. jan. Podkomisija poslanske zbornice za doseljevanje je odobrila vladni predlog, da se celokupno doseljevanje omeji tekom prihodnjih 10 let na 10 odstotkov sedanega kontingenta.

Velika kavarna — danes kabaretni večer

Al Capone prerokuje smrt prohibiciji.

Glavni urednik »Washington Herald« je intervjuval znanega »kralja podzemlja« v Čikagu, Al Caponeja. Al Capone mu je izjavil, da bo prohibicija v petih letih — mrtva. Z velikim ogorčenjem je tudi povdaril, da je žrtev sistematičnega in krivičnega preganjanja. — Iz Čikaga pa medtem tudi javljajo, da je redarstvo preiskalo hotel Rex, kjer se običajno sestajajo člani zločinskega čikaškega podzemlja, zlasti sodelniki Al Caponeja, ki tam prodajajo alkoholne pijače. Redarstvo je pri tem zaplenilo dve blagajni, polni uničenih čekov, ki dokazujejo, da so zločinci vršili prepovedane posle skupno s člani redarstva, s politiki in javnimi osebami, kojih imena se za enkrat drže tajno.

Ženin in nevesta pred oltarjem umrla.

V neki cerkvi v Brindisi se je odigral nedavno tragičen dogodek, kakoršnega še menda ne pozna zgodovina. 73letni stotnik Valter Babba je imel poroko z 70letno Rozo Modugno. Že so ceremonije šle h koncu, prstani so že bili izmenjani, kar se je stotnik nenadoma opotekel in se mrtev zgrudil. V par sekundah je nevesta prišla k zavesti, kaj se je zgodilo, in že se je tudi ona zgrudila mrtva. Oba je zadela srčna kap.

Humor inozemstva.

V Aberdeenu na Škotskem se bodo smeli v bodoče psi zastoj voziti na električnih cestnih železnicah. Zatrjuje se, da se nekateri meščani že sedaj pridno vežbajo v lajanju.

»To je torej tvoja nevesta? Ali je tudi pametna?

»Dragi prijatelj, njena pamet je za dva.«

»Za dva? Dragi, potem pa jo kar poroči, kajti to je prava ženska za tebe.«

V Pragi

se danes pričenejo pogajanja med zastopniki Jugoslavije in Češkoslovaške za sklep nove trgovske pogodbe. Mi smo o vprašanju spregovorili nekaj besed že pred tedni, ko je prvokrat prišla službena vest o predstojajočih pogajanjih. Danes se nam zdi vredno, da stvari pogledamo v oči na podlagi konkretnih števil.

Češkoslovaška statistika nam kaže, da je v l. 1927 znašal naš izvoz v ČSR 585.500.000 Kč, uvozili pa smo iz ČSR za 926.500.000 Kč; v letu 1928 naš izvoz 449.600.000 Kč, naš uvoz in ČSR Kč 948.100.000; v l. 1929 naš izvoz v ČSR 340.100.000 Kč, naš uvoz iz ČSR Kč 1.154.600.000; l. 1930 (v prvih 9 mesecih) naš izvoz v ČSR 318.600.000 Kč, naš uvoz iz ČSR 1.158.200.000 Kč. Vidi se na prvi hip, kako naš uvoz v ČSR konstantno pada in na drugi strani naš uvoz iz ČSR konstantno raste in kako je saldo za ČSR bil lani v prvih 9 mesecih za Kč 839.600.000 aktiven napram 340.900.000 Kč v l. 1927. Češki uvoz v našo državo je od l. 1927 do lani narasel za 25%. To je značilno tembolj, ker so se baš v zadnjih letih naši agrarni produkti vedno težje prodajali na svetovnem trgu in so se morali boriti z močno konkurenco.

Ogromni porast aktivnega salda češkoslovaške zunanje trgovine z nami od 340.900.000 Kč na 839.600.000 Kč je vse-kakor za to trgovino ogromen uspeh, saj pomeni podvig za nad 150% in očitno kaže, da češkoslovaškemu gospodarstvu trgovina z nami donaja lep plus.

Kaj izvažamo in kaj uvažamo? Glasom statistike iz l. 1929 smo izvozili v Češkoslovaško (v milijonih Kč), surovega tobaka za 44,9, pšenice za 48,6, sliv za 19,4, svinj za 49,12, ovčjih kož za 5,8, vina za 8,7, nekaj koruze, dušikovega apna itd. Uvozili pa smo koks (5,9), sirovo svileni tkanino (19,1), tkano svileni blago (170), obutev, porcelan, steklo, stroje, tovarne vagon, kemične proizvode itd. Glavni produkti našega izvoza so torej sirovine in polsirovine (na prvem mestu je sirovi tobak) in svinje, kar tvori celo tretjino našega izvoza v ČSR. Uvažamo pa izključno industrijske fabrikate, zlasti tekstilne. Dočim je češkoslovaška zunanja trgovina z nami visoko aktivna, je naša trgovska bilanca s ČSR za nad poldrugo milijardo pasivna in je to sploh največji pasivum v naši trgovski bilanci.

Razumljivo je torej, da pričakujemo in upamo od nove trgovske pogodbe s ČSR izboljšanja teh prilik. Naši zastopniki bodo zlasti morali napeti vse sile, da dosežejo čim večje tarifne ugodnosti za plaširanje naših agrarnih produktov na češkoslovaškem trgu. Češkoslovaška ima interese na tem, da omogoča naš izvoz tja, ker je edino to predpogoj, da bomo mi nabavljali tam potrebne industrijske produkte. Naši zastopniki se bodo morali odločno postaviti na stališče, da bomo kupovali industrijske produkte tam, kjer bodo kupovali naše agrarne produkte, in da naše kmetijstvo ni za to na svetu, da bi plačevalo račune prijateljskih in zavezniških medsebojnih odnošajev.

Protest Evrope proti fašističnemu izrednemu sodišču

LONDON, 22. januarja. Angleški intelektualci z nadškofom iz Birminghama na čelu, so odposlali italijanski vladi protest proti najnovejšim razpravam pred izrednim sodiščem v Rimu. Protestirajo zlasti proti temu, da so sodniki in branitelji naročeni fašisti in da proti razsodbi ni nobenega nadaljnjega pravnega leka. Protest zahteva javne razprave, prosto izbiranje braniteljev, pravočasno razglasitev razpravnega roka ter obvestitev obtožencev in braniteljev o vsebini obtožnice. Protestu se je pridružilo tudi več nemških intelektualcev, med njimi znani nemški pisatelj Thomas Marin, ki je dobil letos Noblovo literarno nagrado. — Pričakovati je, da se bodo temu protestu pridružili tudi intelektualci drugih držav.

Fašisti, Heimwehr in Hackenkreuz — pod eno odejo?

INOMOST, 22. jan. Tukajšnji »Volksblatt« objavlja zanimiva razkritja o strateških gradnjah Italije ob tirolski meji. Italijani so — trdi list — cesto Brennerjev prelaz — Ala razširili na 8 metrov. Italijani sicer trde, da so to delali radi zaposlenja brezposelnih, toda dunajski listi trde, da imajo dela strateško ozadje. Ta in razne druge gradnje so v zvezi z italijanskimi naporami, da se ustvari blok proti Franciji in Mali antanti. Na uresničenju tega načrta sodeluje tudi več voditeljev avstrijskega Heimwehra. Tudi major Pabst je v zadevo posvečen. Kakor trdi »Volksblatt«, gre italijanska akcija sporedno z akcijo Hackenkreuzarjev v Nemčiji. Tudi štajerski Heimwehrovci delajo skupno z Italijo proti Jugoslaviji.

Poljsko nemški obmejni incident

BERLIN, 22. januarja. Pri Rybniku v Gornji Šleziji je oddelček poljske pehote, obstoječ iz 20 mož, prekoračil mejo in se mudil dalje časa na nemških tleh. Preiskava je dognala, da se je zgodilo to pomotoma in so se poljski vojaki takoj vrnili, čim so bili na to opozorjeni. Poljske obmejne oblasti so se radi tega incidenta takoj opravičile pri nemških oblastvih.

Sklicanje češkoslovaškega parlamenta

PRAGA, 22. jan. Predsedstvo poslanske zbornice je sklenilo, sklicati zbornico na 27. tm. Poleg tekočih zadev bo prišel na dnevni red v doglednem času tudi novi državni proračun.

Ustanovitev jugoslovensko-madžarske trgovske zbornice

BEOGRAD, 22. jan. Ustanovna skupščina jugoslovensko-madžarske trgovske zbornice se vrši v soboto 24. tm. ob 17. v Budimpešti v slavnostni dvorani Lloydove palače. Kot delegat iz dravske banovine je določen ravnatelj tvornice za dušik v Rušah, g. Anton Krejčí, ki danec odpotuje tja.

Neuspeh sovjetskega žitnega dumpinga

VANCOUVER, 22. jan. Minister kanadske pšenične države Alberta, Brown Lee, je izjavil novinarjem, da se je sovjetska vlada obrnila na kanadsko s prošnjo, da bi skupno določili cene za novo pšenično kampanjo. Zdi se, da je Rusija uvidela, da ne more z nasilnim dumpingom ničesar doseči.

O problemu raka

KAJ JE MEDICINSKA VEDA ŽE DOGNALA? - SE DALEČ OD POPOLNEGA RAZČIŠČENJA PROBLEMA.

Strašna so opustošenja, ki jih povzročajo rak na ljudskem zdravju, vedno bolj se množe statistično dognani slučajji raka. Mnogi pravijo, da je rak kazen za civilizacijo in značilna bolezen za moderno kulturo, ter prerokujejo uničenje človeštva potom te bolezni. Značilna je statistika Dunaja, kjer je l. 1920 umrlo za rakom 2423 oseb, l. 1926 že 3261, l. 1927 pa 3452. Umrljivost za rakom danes prav nič več ne zaostaja za umrljivostjo za jetiko.

Zanimivo je tudi statistično dognano dejstvo, da je rak pogostejši pri ženskah, še bolj pa dejstvo, da je prsnega raka pri neomženih dvakrat več nego pri omoženih. Preiskave in preizkusi, ki jih je v tem pogledu izvršila posebna zdravstvena komisija Društva narodov, so pokazali tudi, da je ženski grzavec (jabolko) skoro imun pred rakom in da je rak trebušne zleže pogostejši pri židih nego pri nežidih.

Velika večina raziskovalcev raka je prišla do sledeče trditve o nastanku raka: rak nastane, ako na celico delj časa škodljivo učinkuje kronični dražljaj različne narave, ki ga pa mora podpirati tudi še posebno razpoloženje za raka. Naravno so poskušali, raka pri živali umetno vzgojiti in tako dobiti vpogled v nastanek raka. Pokazalo pa se je, da se ne dajo za vsak slučaj iz živalskega raka izvajati zaključki za človeškega raka. Na

menoma pri za to pripravni živali umetno izzvati raka, se je posrečilo danskemu učenjaku Ivanu Fibigerju l. 1913, ki je na podganah umetno ustvaril raka. Leta 1915 se je isto posrečilo japonskima raziskovalcema, profesorjema dr. Katsusaburo Jamagiuri in Ichikači v Tokio na domačih zajcih. L. 1918 je poročal Japonec Tsutsui, da se mu je isto posrečilo na beli miši. Maks Borst in mnogi drugi so nato razkrili zveze med prehrano in razvojem raka.

V nadaljnjem razvoju raziskovanja raka se je posrečilo, umetno vzgajati celice raka v čistih kulturah izven organizma, in sicer danes že z lahkoto, kakor bakterije. Morda bo na tej podlagi tekom časa možno rešiti tudi vprašanje imunizacije proti raku. Končne rešitve čaka še tudi vprašanje dedičnosti raka.

Dač smo še seveda od končne rešitve problema raka. Eno je danes nedvomno dognano: raka je možno — z velikim odstotkom verjetnosti — začetkom obolenja potom zgodnje operacije, v primerih slučajih potom obsevanja. Odvisno je vse od tega, ali se je pričelo zdravljenje pravočasno. V to svrhu pa je potrebno nekaj, kar danes še skoro popolnoma manjka: poučevanje naroda o dosežanih izkušnjah glede te bolezni in zlasti glede pravočasne preiskave in pričetka zdravljenja.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 22. januarja ob 20. uri »Grof Luksenburg« ab. C. Kuponi.
Petek, 23. januarja. Zaprt.
Sobota, 24. januarja ob 20. uri »Duh zemlje«, ab. A. Kuponi, Zadnjič.
Nedelja, 25. januarja ob 15. uri »Grof Luksenburgski«. Kuponi. — Ob 20. uri »Odgodena noč«. Kuponi.

Iz gledališča. Zelo zanimiva in dramatična žaloigra znanega pisatelja Franka Wedekinda »Duh zemlje« (Lulu) se bo vprizorila v soboto, 24. t. m. zadnjič v sezoni. Opozarjamo vse ljubitelje resne umetnosti, da si za to poslednjo predstavo pravočasno preskrbijo vstopnice. Predstava je za deco neprimerna. — V nedeljo, 25. t. m. ob 15. uri priljubljena opereta »Grof Luksenburgski«, ob 20. uri pa se bo ponovila velezbavna burka »Odgodena noč«. — Pripravlja se Shawova duhovita družabna komedija »Ljubimec« v režiji g. Skrbniška ter Leharjeva romantična opereta »Ciganska ljubez« v režiji g. Trbuhočiča.

Poslovljni večer poslaniku dr. Albertu Kramerju,

ki odide prihodnji teden na svoje službeno mesto v Prago, prirede jutri, v petek, v veliki dvorani Kazine v Ljubljani, v Zvezi kulturnih društev včlanjena narodna društva. —

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 23. t. m. je pričetek evgeničnega cikla, ki se bavi z vprašanjem o popolnitvi človeškega rodu. To so najnovejši veliki problemi in od njih rešitve zavisi v veliki meri napredek človeštva. Uvodno predavanje bo imel naš znani antropolog dr. B. Škerlj iz Ljubljane o vprašanju: »Ali in kako moremo zboljšati človeški rod?« Nadaljna vprašanja bodo o pravilni izbiri moža in žene v zakonu. Kdor se interesira za te življenjske probleme, naj ne zamudi prvega predavanja dr. Škerlja, ki tvori podlago za ves cikelus. —

Obsežna izgradnja sušaške luke.

Generalni ravnatelj železnice inž. Šrepolović se je mudil zadnje dni v Sušaku in si je ogledal nova pristaniška in železniškopostajna dela. Predvidena je velika izgradnja sušaške luke, železniških naprav in Martinščice s priključkom na Bakar. Gradnja proge v Bakar je že v teku in bo v doglednem času otvorena. V načrtu je tudi izgradnja dveh novih mostov preko

Rječine. Za to zgradnjo mora italijanska država v smislu nettunskih konvencij prispevati dva milijona lir. Dozdajna slaba mostova pri izlivu Rječina bodo odstranili. —

Banski svet

Je v torek in sredo razpravljal o banovinskem proračunu in sicer prvi dan o proračunu centralnega urada banske uprave. Pri tej priliki je banski svetnik Steblovnik izjavil, da je proračun osebnih izdatkov prevelik. Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer je na podlagi konkretnih podatkov dokazal, da ima Dravska banovina v primeri z ostalimi banovinami zelo malo uradništva. Razpravljalo se je tudi o kmetijskih strokovnjakih, zlasti o sreskih kmetijskih referentih. Izrekla se je tudi želja po nastavitvi banovinskega hmeljarskega strokovnjaka. Ko je ban ski svetnik Steblovnik izjavil, da so postavke za reprezentacijo, za nacionalno prosveto in za izdatke po pravilniku z dne 2. dec. 1929 prevelike, je konstatiral g. ban, da so bile te postavke napram lanskemu proračunu znatno znižane in da se bodo uporabljale samo za stvarne potrebe narodnih in državnih interesov. Banska svetnika dr. Juwan in dr. Senčar sta zavrnila malenkostne vidjke in povdarila nujno potrebo, da se banski upravi omogoči, da bo kos svoji veliki nalogi. V včerajšnji seji je banski svet razpravljal o proračunu kmetijskega oddelka. Danes se seja nadaljuje.

31. JANUARJA 1931 „UNION“

Občni zbor Rdečega križa na Pobrežju.

Občni zbor Rdečega križa na Pobrežju se bo vršil v nedeljo, dne 25. januarja ob 14. uri v šoli po sledečem dnevnem redu: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Določitev delegatov za oblastno skupščino. 6. Predlogi in slučajnosti. — Vse cenj. člane vabi odbor k obilni udeležbi. —

Občni zbor godbenega društva »Lira« v Krčevini se bo vršil dne 25. januarja ob 15. uri v krčevinski šoli, Tomšičev drevojed.

Mariborski in dnevni drobiž

Napredovanja v policijski službi.

Pri okrožnem inspektoratu v Mariboru so napredovali za eno skupino: arh. uradnik pri sreskem načelstvu Maribor, desni breg, Ivan Lah; arh. uradnik sreskega načelstva v Konjicah, Fran Markeš; pri sreskem načelstvu v Dol. Lendavi, Marko Kranjc; pri sreskem načelniku v Ljutomeru, Maks Pogrujc in Andrej Slavinec; pri sreskem načelstvu Maribor levi breg, Vek. Podbukovšek; pri sreskem načelstvu v Šmarju pri Jelšah, Janko Bombaž; v Celju Franc Kocjan; pri okrožnem inspektoratu v Mariboru Vinko Zajc; pri sreskem načelstvu Maribor levi breg, Albert Kropelj.

Sodniška napredovanja.

V 1/5 sta napredovala sodnik okr. sodišča v Mariboru, Leon Štukelj in sodnik sreskega sodišča v Dol. Lendavi, Anton Kuntarič; v 1/4 sodnik sreskega sodišča v Konjicah, Maks Petrič.

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico.

Na seji društvenega odbora dne 20. t. m., ki jo je sklicala najstarejši član odbora, gospod Barta Leopold, se je konstituiralo vodstvo sledeče: Predsednik g. Meglič Otmar, podpredsednik gosp. Sax Hinko, zapisnikar gosp. Merčun Makso, blagajnik gosp. Dr. Marin Vilko. Za pravnega konsultanta je bil izvoljen odvetnik gosp. dr. Faninger Rihard. Naloga, ki jih ima rešiti novi odbor, so raznovrstne in težavne. Treba se bo lotiti ureditve mnogih davčnih vprašanj, misliti na samopomoč pri prometu s posestvi, za slučaj smrti itd., skratka, novi odbor čaka mnogo dela. Upravičen je torej klic hišnim posestnikom v Mariboru in okolici, da se oklenejo svojega društva, koje naloge je delovati v korist vseh, kar pa bo mogoče le tedaj, ako bodo vsi mariborski hišni posestniki brez izjeme plačujoči člani društva. V prihodnjih dneh začne odbor s pobiranjem članarine za društveno leto 1931 ter vabimo hišne posestnike, da plačilo zmerne članarine ne odklanjajo. Članarina se pa lahko plača tudi v društveni pisarni v Mariboru, Gregorčičeva ulica št. 8 med 8. in 11. uro. Vabimo tudi, da se poslužujete izključno najemniških knjižic, ki se dobe v društveni pisarni in v trgovini s papirjem Sax na Graškem trgu, v katerih je natisnjen tudi hišni red, veljaven za mesto Maribor, ki ni važen le za hišne posestnike ampak tudi za najemnike. —

Svetosavska proslava

se bo vršila v torek, 27. januarja v koncertni dvorani pivovarne »Union«. Predpoldne bo svečana liturgija z rezanjem kolača, zvečer pa bo v isti dvorani nadaljevanje svetosavske proslave s koncertom, pri katerem bo sodeloval vojaški orkester, pevski zbor inženirske podoficirske šole v Mariboru ter operni pevec g. Neralič, na kar bo sledila prosta zabava. Vabila se ne bodo razpošiljala, pač pa je vsakdo dobrodošel. —

Novo motorno brizgalno

sistema »Rosenbauer« je prejela mestna občina za prostovoljno gasilsko društvo. Brizgalna je najmodernejšega tipa in stane 35.000 Din ter je četrta v vrsti svojih tovarišic. Mariborski gasilci so z nabavo nove motorne brizgalne mnogo pridobili, obenem pa je podano jamstvo za uspešen nastop pri večjih požarih. —

Pregled avtotaksijev in avtobusov.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru razglašajo: Dne 23. t. m. ob 15. uri se bo vršil v mestni plinarni pregled vseh avtotaksijev in avtobusov. Lastniki avtobusov in avtotaksijev, ki imajo sedež v Mariboru, se pozivajo da pripeljejo v navedenem času svoja vozila k pregledu. Proti onim, ki bodo neopravičeno izostali od pregleda, se bo strogo postopalo. Avtotaksi morajo biti opremljeni s avtotaksimetrom. —

Velika jata divjih gosi

je davi ob 4. uri plavala nad Teznom ter se v veliki trikotni formaciji spustila liki zračno brodovje med glasnim gaganjem proti jugu. Velike bele selivke so prišle od severovhodne strani (Prekmurje?). Vremenoslovci so mnenja, da je trda zima na vidiku. Bomo videli! —

KINO

Grajski:

Samo še v petek: Richard TAUBER
NE VERUJEM NOBENI ŽENI!
V soboto, 24. t. m. Velika premijera:
LAŽNI FELDMARŠAL — Roda-Roda

Union:

Samo še v petek se predvaja opereta
VESELA SRCA!
Od sobote dalje: LJUBIMEC BOGOV
z Emil JANNINGS, Olgo ČEHOVO in
Renato MÜLLER.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLONO

V soboto in nedeljo:
VSTAJENJE!
Po TOLSTOJU.

Božičast je vrgla

včeraj pop. krog pol 16. v Taborski ulici tam stanujočo 32letno Amalijo Purgaj. —

Vandalstva in tatvine.

Hišni posestniki Frančiški Šibenik na Meljski cesti so zlikovci ponoči potrgali plot in zlomili 2 metra visoko mlado črešnjo, hišni posestniki Alfonzi Žitko v Krempljevi ulici pa so strgali s plota 6 lat. — Pri delavcu Francu Bobiču v Motherjevi ulici se je včeraj nekdo splazil skozi odprto okno z dvorišča v spalnico in mu odnesel par čevljev, vrednih 200 Din.

»O svetem Vincenciju se ženijo ptiči...« pravi narodni pregovor, ki ima tudi prav. Danes goduje sveti Vinko, ki sklicuje ptičje svete. Po vejah, četudi še ni bilo prave zime, veselo čebljajo vrabci, seničice in ščinkovci, razlagajoč si svoje srčne utripe. Da le ne bi zločesta, brezzoba in brezsrčna Morana prišla s svojimi spletkami in naklepi ter razdrila ljubezenske načrte drobnih svetov!

Nezgoda na cesti.

V Slovenski Bistrici je padla trgovka g. Berta Šubertova tako nesrečno, da si je zlomila desno roko. Včeraj so jo odpremili v mariborsko bolnico. —

Olepševalno društvo za magdalensko predmestje

ima v nedeljo 25. januarja ob 9. uri v gostilni »Pri Vipavcu«, Frankopanova ulica 10, svoj redni občni zbor po običajnem dnevnem redu. Ker vabil ne ho, vabimo tem potom vse člane, da se občnega zbora udeležijo.

Lovsko sobno streljanje

se bo vršilo drevi ob 20. uri v zakurjenem kegljišču gostilne »Plzenski dvor« v Tattenbachovi ulici. Po streljanju prijateljski sestanek.

Policijski ples.

ki ga priredi mariborsko društvo drž. policijskih nameščencev in upokojencev pod pokroviteljstvom predstojnika mestne policije gosp. upravnika Keršovana Yekoslava v soboto, dne 24. januarja, ob 20.30 v vseh prostorih Unjona, bo brezdvomno nudil vsakomur prijetno zabavo. Sodeluje vojaška godba. Za dobro kapljico in prigrizek je poskrbljeno. Čisti dobiček veselice je namenjen za podpore društvenih članov, njih vdovam in sirotam. Podprite ta dohodni namen z najobilnejšo udeležbo na prireditvi!

Hvaležen.

Stari Pištora je bil zopet radi tatvine obsojen na šest mesecev. Po sodbi mu pravi sodnik:

— Zopet pridete v kaznilnico, odkoder ste bili pred letom dni odpuščeni. Obraz starega Pištora se razjasni.

— Hvala Vam, gospod sodnik, za pozornost!

Oceanska električna centrala

GRANDIJOZNI NAČRTI FRANCOSKEGA UČENJAKA ZA IZRABO MORSKE VODE.

Močno so bili zainteresirani znanstveni krogi na poizkusih, ki sta jih skozi 4 leta delala francoska inženjerja - učenjaka George Claude in Paul Boucherot. Imela pa sta pri poizkusih veliko smolo. Ko so namreč polagali v zalivu Matansas na Kubi dva kilometra dolgo in 1 m široko cev v morje, se je ta pogreznila. Seveda so bili poizkusi, da jo dvignejo, brezsmiselni, ker je morje tam globoko 1000 m. Tudi pri drugem poizkusu, da bi položili cev nekoliko 100 m pod morsko gladino, niso uspeli. Cev je namreč počila. Claude se je odločil, kljub stroškom 2 milijonov dolarjev, ki jih mora sam utrpeti, da poskusi z nameščenjem 3 cevi, tehnično bolj dovršenimi in odpornejšimi. Kaj hoče Claude s cevmi? Je to tehnično-znanstven poskus, ki bi nadkrilil projekte o umetnih otokih v oceanu, če bi se posrečil. Claude hoče izkoristiti veliko razliko temperature, ki obstoja v tropskih morjih med toplo površino in hladnimi masami vode v globini. Na površini ima voda temperaturo okrog 30 st. C, a v 1000 metrov in še več s temperaturo 3-4 st. C. in se letno izpremeni ta temperatura za 1 st. Claude hoče torej izkoristiti to konstantno razliko v temperaturi in energijo oceanske kot v parnem kotlu. Mesto segrevanja vode do njenega vrelišča 100 st. C zniža tlak izparevanja vode z vakuumom v toliko, da pade vrelišče vode pod 30 st. C. Poslužuje se pri tem temeljnega zakona fizike: čim višji je tlak, tem nižja je temperatura izparevanja. Če znižamo tlak dovolj nizko, zakipi voda že pri navadni temperaturi.

Claude začne s sesalko. Radi vakuumu se pretvori morska voda že pri navadni temperaturi v paro, ki jo odvedejo v turbino, katero mora vrteti, od tod pa jo puste v kondenzator. Tukaj ima svojo vlogo cev, ki mora iz velikih globin privedi ledeno vodo in jo pognati skozi kondenzator. Na ta način se iz turbine došla para kondenzira in tvori vakuum z nizkim tlakom, tako da lahko tlak pare, ki

pride nanovo, bolje deluje na turbino. Ta turbina goni električni generator. Čim začne tvoriti voda v »parnem kotlu« par, takoj ustavi sesalko za vakuum, ker služi ta pravzaprav le za prvi pogon, za nadaljnji pogon pa skrbi razlika v temperaturi med obema slojema vode.

Claude trdi v svoji izjavi, da bo tako dobljena energija polovico ceneja od vsake druge električne energije, ki jo danes dobivajo v hidroelektričnih centralah. Ima že v Belgiji majhno centralo, ki daje kljub mali razliki temperature, blizu 50 kw. Centrala v Matansasu bi morala proizvajati svojih 12.000 kw. Količina energije, pridobljene na ta način, je neomejena in odvisi le od količine vode, ki jo moremo pretvoriti v kotlu v paro. Po Claudovi metodi proizvaja 1 kubični meter vode s površine okrog 8 kg pare. Sčasoma bo mogoče zgraditi centralo, v kateri bo pretvorjenih v vsaki sekundi 1000 kub. met. morske vode v paro in to bi značilo energijo 300.000 konjskih sil! Ta račun predpostavlja, da se izgubi 30 odstotkov v svrhu neizogibne izolacije, potem v sesalkah itd., pri čemer pa ostane 70 odstotkov popolnoma izkoriščenih.

Claude, ki so ga njegovi uspehi v Belgiji s tako centralo osmellili, je podal javnosti svoje dosedaj tajne ideje. Trdi, da bodo v bližnji bodočnosti igrala tropske obale isto vlogo kot danes kraji, ki preskrbljajo svet s kurivom. Otočje Fidži bi lahko postalo za civilizacijo iste važnosti, kakoršna imajo danes industrijski centri. Claude predvideva še eno važno vlogo svojega izuma: V tropskih krajih se bo lahko zgradila centrala za razhlajevanje zraka, ker hladi 1 tona morske vode ravnotako kakor 80 kg ledu. Claude je prepričan, da se bo dalo upeljati s pomočjo energije morske vode sistematsko namakanje Sahare. Claude se bavi poleg teh še s celo vrsto drugih projektov, ki spadajo danes gotovo še v carstvo fantazije. Hoče pa z isto žilavostjo, s katero je vstvaril prvo in temeljno svojo zamisel, deducirati tudi te v korist človeštva.

Novi „paneuropski“ ekspres

Nedavno je odrinila prva garnitura ekspresnega vlaka iz Berlina v Napoli. Vlak je dosegel rekord v brzini. Nobeden vlak še ni doslej v tako kratkem času prevozil ogromne poti iz Berlina v Rim. V enakem času je prevozil isti vlak veliko razdaljo iz Berlina v Cannes, iz Berlina v Napulj pa v 31 urah. V resnici je trajalo potovanje samo 29 ur, ker se je vlak ustavil na važnejših postajah ob tej progi skupno za dve uri. Iz Berlina do Napulja se ustavlja vlak na 15 važnejših kolodvorih.

Ta vlak, ki ga smatrajo za enega najhitrejših na svetu, ima končni cilj v treh smerih: Kopenhagen, Oslo in Stockholm. Iz Berlina pa gre proti Leipzigu, Erfurtu, Frankfurtu na Maini; v Mannheimu se sreča z vlakom, ki prihaja iz Nizozemske. Nato gre nad Karlsruhe, Baden-Baden, Basel, Luzern, Lugano, Chiasso in Milano, kjer se odcepi vlak proti Genovi, Nizzu in Cannesu. Vlak pa, ki potuje do Napulja, gre iz Milana preko Bologne, Firenze in Rima v Napulj. Vlak spaja osem držav od skrajnega severa do skrajnega juga Evrope. Najvažnejše kolodvori, kjer se navadno pregledajo karte, prevozi vlak ponoči, tako da so potniki nemoten, ker oddajo vozovnice nameščencem, ki sami uredijo vse potrebno s finančnimi in policijskimi oblastmi v obmejnih mestih. To potovanje so omogočile nemške državne železnice, Nizozemska železniška družba, Sredozemska žel. družba Paris-Lyon Marseille, švicarske drž. železnice, mednarodna družba spalnih vozov ter italijanske drž. železnice. Kakor je razvidno, je sodelovalo pri ureditvi načrta šest institucij. Postalo je realnost, da lahko prideš v tako kratkem času iz daljnih krajev severa, kjer vlada po zimi neprestana noč, da azurnega morja na jugu Evrope: v 31 urah 2000 kilometrov!

Nova ekspedicija v pragozde Brazilije je krenila iz Newyorka nedavno. Na čelu ekspedicije je V. V. Porfiljev. Stavila si je nalogo, da preišče doslej neznane džungle in pragozdove Brazilije.

Zanimiv proces radi „pohujšilne obleke“

se je vršil te dni pred okrajnim sodiščem v Pragi. Žena trgovca Šolca je tožila frančiškanskega patra dr. Urbana radi žaljenja časti, ker jo je izgnal iz cerkve, češ da je oblečena kakor za kopaljšče. Prišla je namreč v cerkev sredi vročega poletja v obleki brez rokavov. Sodišče se je postavilo na stališče, da je pater ravnal v smislu cerkvenih predpisov in ga je oprostilo, češ da dejanski stan žaljenja časti ni podan niti subjektivno niti objektivno.

Značilen dvotip o Staljinu

je kurziral te dni po Moskvi. Znano je, da Leninova vdova, gospa Krupskaja, vkljub vsemu opominom diktatorja Staljina noče nehati s kritiko njegove »generalne linije«. Staljin je seveda radi tega zelo nevoljen in neprestano prihaja med njima do sporov. Zato ji je nedavno zagrozil: »Nadežda Konstantinova« — je dejal — »ako ne boste nehali s svojo kritiko generalne linije, bom enostavno imenoval bolj zanesljivo osebo za Leninovo vdovo.«

Nevljudni dirigent.

Ko je Oskar Nedbal bil gledališki dirigent v Pragi, je prišla k niemu dama iz Plznja, ki si je domišljala, da bo s svojim glasom prodrila v Narodno gledališče. Mojster jo je pozval, naj mu nekaj zapoje. Začela je peti arijo Mařenke iz »Prodane neveste«.

»Hitreje!« je dejal Nedbal. »Dama je pospešila tempo.«

»Še hitreje!« je zaklical Nedbal.

Začudena prekine dama petje. »Ali mojster, zakaj še hitreje?«

»Da Vam ne uide vlak v Plzen. Pelje čez pol ure!«

Voltaire je nekoč prisostvoval neki gledališki predstavi, ki mu nikakor ni ugajala. Ko so ga vprašali, zakaj ni svojega nezadovoljstva javno izrazil, je odgovoril:

»Kako naj bi žvižgal, ko sem pa zeval.«

Al Caponijev Monte Carlo

Millionarji, prezimujoči v solnčni Floridi, imajo novo senzacijo. V Palm Beachu in Miami se govori o velikem salonskem parniku, ki je usidran v bližini in je dnevno cilj kopaljških gostov, kateri hočejo razvedrila in zabave. Na parniku so velike možnosti za zabavo, ki so na kopnem po zakonu zabranjene. Zanimivo pa je, da je človek na tem brodu gost moza, ki igra vodilno vlogo v ameriškem zločinskem svetu, ki ga iščejo oblasti in, ki so ga že imele v svoji moči, pa so ga morale pustiti na svobodo, ker mu niso mogle ničesar dokazati. Zakaj ta mož ima uplívne zveze in, če bi hotel govoriti, bi bil marsikdo neprijetno kompromitiran. Lastnik parnika je Al Capone, kralj čikaškega podzemlja. Luksus na svojem brodu si da seveda drago plačati; nobena žrtev pa milijonarjem ni prevelika, samo, da lahko nasprotujejo zakonom svoje domovine pod zaščito Al Caponeja.

Parnik leži v višini malega obalnega mesteca St. Peterburg, izven teritorijalne zone, torej izven uplívne sfere ameriških zakonov, tako, da se lahko zabavljajo na brodu po mili volji, brez ozira na 18-ti amandament in slične odredbe. Značilno je ime broda »Monte Carlo«. To je v neki meri tudi njegov namen; na parniku se nudi namreč priložnost, igrati vse hazardne igre, ki so v Ameriki prepovedane. Publika ima na razpolago veliko dvorano za ruleto in mnogo manjših salonov za poker, bridge itd. Naravno je, da tešijo igralci svoje uspehe z vinom oz. se tolažijo z njim za izgube. Neomejeno točnje alkoholnih pišč je drugi namen Al Caponejevega podjetja, ki si na ta način zasigura dobro tržišče za svoje tihotapsko blago. Komur se ne zljubi hoditi vsak čas z broda na kopno in obratno, lahko ostane na brodu. Parnik je urejen kot hotel z najmodernejšim komfortom in lahko zadovolji še tako kapriciozne zahteve. Vse kabine imajo tekočo vodo, parno kopalj, bazen za plavanje, izvrsten orkester pa krajša dolgočasje med pojedimi partijami. Kuhinja je odlična. Kdor še zmore po obilnem uživanju šampanjca in whiskeyja, lahko gre v dvorano, v kateri igra drugi orkester plesne melodije. Tako vlada od ranega jutra do poznega večera in zopet do jutra na brodu veselo življenje. Že prve dni je bil velik naval na brod. Posebno se je požurila v to Al Caponejevo zabavišče t. zv. zlata mladina Floride. Med obalo in »Monte Carlom« se je razvil živahen promet. Luksusne motorne ladie prihajajo ob določenem času k brodu in zopet nazaj. V St. Peterburgu se že opaža vpliv nove atrakcije. V to malo mesto, katero je dosedaj le malo kdo poznal, je privrelo neštevilno ljudi, ki bivajo sicer v Palm Beachu ali Miamiu. Iz St. Peterburga se namreč mnogo lažje dospe na brod, kakor iz katerega drugega mesta. Po vseh znakih bo postal St. Peterburg v kratkem času moderno morskopaljšče, ki bo za leto dni prekosilo Miami in Palm Beach.

Kaj zahtevajo socijalnodemokratske žene?

V Pragi se je te dni vršilo zasedanje mednarodnega odbora socijalnodemokratskih žen, ki je nekaka podružnica druge internacionale. Na kongresu so prisostvovala delegatke iz vseh evropskih držav, v katerih je ženski socijalistični pokret razvit; iz Anglije, kjer je po izjavi delegatke Philipp socijalistično organiziranih četrt milijona žen; iz Avstrije, Poljske, Belgije itd. Razpravljala so se vsa važna ženska vprašanja. Češkoslovaška delegatka Karpiskova, ki je članica češkoslovaškega parlamenta, je izjavila, da imajo v ČSR žene iste politične pravice kot moški in da so v javnem življenju enakopravne. Sedajne zahteve gredo za popolnim socijalnim in gospodarskim izenačenjem žen z moškimi.

Moderni izgovor.

Mati (hčerki, ki se ji je pravkar pritožila, da jo je sosedov Mirko poljubil): »Taka predrznost! Zakaj pa nisi takoj začela klicati na pomoč?«

Hčerka: »Saj bi, ampak mi je šinila v glavo politična misel, pa sem čakala, kako dolgo bo ta Mirkova predrznost trajala.«

Sport

Sankaška tekma Ruška koč - Ruše.

ISSK Maribor priredi v nedeljo dne 25. tm. svojo tradicionalno sankaško tekmo na 8 km dolgi progi Ruška koč - Ruše. Prijave sprejema do 25. t. m. trgovina Sport-Roglič. Naknadne prijave proti dvojni prijavnini do nedelje pred startom.

Nov svetovni rekord v skakanju.

Slavni norveški skakalec Rund, ki bo tekmoval na mednarodnih tekmah v Bohinj, je postavil nov svetovni rekord. Skočil je 82 metrov. Udeleženci mednarodnih tekem v Bohinju bodo imeli priložnost občudovati tega fenomeneskega skakalca.

Opozorilo JZSS glede verifikacij!

Klubi morajo preskrbeti vsem tekmovalcem verifikacijske izkaznice, brez katerih v bodoče tekmovalstvo ne bo dovoljeno. Posamezni klubi še vedno niso obnovili svojih verifikacij, ter bo gotovo neprijetno, ako se bo moralo sicer dobri tekmovalcem zabraniti start. Ob enem z verifikacijsko prijavnico je vpslati sliko za izkaznico. Vsi doslej verifikirani tekmovalci so bili v službenih objavah objavljeni. JZSS.

Nogometne tekme za državno prvenstvo.

Jug. nog. savez je na zadnji seji sklenil predložiti podsavezom načrt tekmovanja za leto 1931. Ker so lige propadle, mora JNS izvesti tekmovanje po istem načinu kakor do sedaj. Ker pa to radi novoustanovljenih podsavezov v Novem Sadu in Vel. Bečkereku ni mogoče, je JNS napravil sledeči načrt: Beograd I:Novisad, Beograd II:Vel. Bečkerek, Zagreb I:Subotica, Zagreb II:Osijek, Sarajevo:Skoplje, Split:Ljubljana. Prvak LNP bo moral torej igrati izločilno tekmo s prvakom SNP t. j. Hajdukom.

Iz zbora nog. sodnikov.

Upravni odbor obvešča člane sekcije, da je redna glavna skupščina JNS v Beogradu dne 19. XII. m. l. določila za ves savezni teritorij naslednje takse za vodstvo tekem:

Mednarodne tekme 100 Din (od tega 20 Din sekciji in 10 Din zboru). Medmestne tekme in prvorazredne tekme 80 Din (od tega Din 20 sekcije in 10 Din zboru). Vse ostale javne tekme 40 Din (od tega 5 Din sekcije in 5 Din zboru)

Z objavo tega sklepa gl. skupščine JNS stopi v celoti iz veljave svoječasni dogovor sekcije z LNP. Glede potnih stroškov in dnevnice naj se ravnajo člani sekcije po pravilniku ZNS. Člani se tudi opozarjajo, da je javna vsaka tekma, pri kateri se pobira vstopnina, neizvzemši predtekme rezervnih in juniorskih moštev.

SK Železnica.

Članstvo se opozarja, da se vrši jutri dne 23. tm. ob 20. uri v veliki dvorani pri »Zamorcu« redni občni zbor kluba Udeležba obvezna!

Sokolstvo

Sokolska četa Slivnica pri Mariboru

ima 1. februarja ob 15. v šoli občni zbor in ustanovitev samostojnega sokolskega društva, ker je članstvo narastlo že nad 90 brez dece in naraščaja. Na občnem zboru se bo vršilo tudi predavanje o streličkem pokretu. Zdravo!

Zrelostni izpit na češkoslovaškem moderniziran

Koncem tekočega šolskega leta bodo na češkoslovaških srednjih šolah polagali zrelostne izpite po novih predpisih. Klasifikacijska reda bosta samo dva: zrel in zrel z odliko. Pri klasifikaciji bo odločala splošna duševna zrelost kandidata, njegov pregled snovi, sposobnost računanja, dočim se bo na specialna znanja manj oziralo. Posebno se bo gledalo na izredne sposobnosti kandidata in si bo v ta namen vsak kandidat lahko izbral predmet, ki mu posebno ugaja. Največ ga bodo izpraševali iz predmeta, v katerem ima dobro oceno. Kandidat, ki bo padel iz enega predmeta, bo lahko ponovil izpit v prvi izpitni dobi. Izpitu bodo lahko prisostvovali tudi stariši kandidati.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

49

»Torej?« je dejal Tribulet, motreč deklico z globoko pozornostjo. »Ali nisi rada tu? Odgovori, kakor ti veleva srce, dete moje.«

»Ne, oh ne!«

»Tak nočeš biti vojvodinja.«

»Ne, oh oče, najina hšica, moji ptički, moj vtiček, moje cvetke in vi!«

Tribulet je vztrepetal.

Brezmejna radost je navdajala njegovo, toliko časa trpinčeno srce.

»Toda,« je povzel trdovratno, »premisli dete moje, oboževani otrok moj. Ako greš od tod, prekineš nepopravljivo te sijajne sanje in še sijajnejšo resničnost, odrečeš se ji na vekomaj. Kralj...«

»Oh, ne govorite mi o njem!« je zajecjlala Žileta in vztrepetala.

»Zakaj ne, saj je vendar tvoj oče. Žileta!« je silil Tribulet pozorno.

»On? Ne, ne! Oh, nikdar!«

In živa rdečica je pobarvala Žiletino lice.

»Podlež,« je izbruhnil Tribulet. »Saj sem uganil! Drznil se je nate obrniti svoj zločinski pogled! Brala si sramotno misel za krinko njegovega molčanja in hinavskega očetovstva. O kralji, zahvali Boga, da nisi imel časa izpolniti svoj gnusni namen, zakaj kolnem se pri oboževani glavi svojega otroka — kakor si kralj francoski, zmagošlavec pri Marinjanu in strah vse Evrope — pal bi bil od bodala svojega norca! Bežati je treba, Žileta, dete moje.«

»Ah, da! Bežati, kakor hitro mogoče.«

»Poslušaj, denar imam. Dnogo denarja. Ni dvoma, da se mi bo posrečilo podkupiti kakega stražnika, ki nama odpre ta ali ona vrata, nato pa odpotujeva v Italijo, kamorkoli boš hotela in tam začneva novo življenje, mirno in tiho, nihče ne bo znal za naju, dokler se ti ne zazdi, da si izbereš tovariša svojemu in mojemu življenju.«

Žileta pa je živahno zmajala z glavo.

»Ali ne maraš slišati pogovora o možitvi?« je rekel Tribulet veselo. Naj bo! Tem boljše zame, gospodična. Če je tako, lahko obrneva tembolj brez skrbi hrbet tej prokleti deželi, in se odpravi-va daleč kam, daleč od Pariza.«

Žileta je naslonila glavo na Tribuletovo ramo.

»Ne!« je dehnila jedva slišno.

Tribulet se je zdrznil.

»Ti nočeš oditi iz Pariza?« je vprašal z nenadno tesnobo.

»Ne, očka.«

»Zakaj ne?« je ponovil on s tresočim glasom. Deklica je zaprla svoje lepe oči.

Biserne solze so se ji zaiskrile med dolgimi trepalnicami.

»Ti plakaš? Kaj se godi. Žileta? Ti plakaš? In jaz sedim tukaj v neumnem veselju in ti pripovedujem budalosti. Žalost ti tare srce, velika žalost. Drugače ne bi jokala, saj vem, da si hrabro dekle. Kaj ti je, Žileta?«

Ni mu mogla odgovoriti.

Toda njene roke so se še krepkeje oklenile njegovega vratu.

Še bridkeje so se vtile njene solze, in prsi so se ji dvignile v ihtenju.

»Žileta!« jo je rotil Tribulet, ves zbehan spričo te neme bolesti. »Ljubljeno dete moje. Povej svojemu staremu očetu. Le plakaj, hčerka, le plakaj. Tvoje solze padajo druga na drugo v moje očetovsko srce. Ne reci mi ničesar, besede bi bile prazne, samo plakaj, in daj, da teko tvoje solze po mojem obrazu in mojih drhtečih rokah. Oh, da moram gledati Žileto, kako plaka, pomagati pa ji ne morem! Te bolečine še nisem poznal doslej. Če bi si mogel vsaj iztrgati srce in ga ponuditi njim, ki so krivi tvojih solza, v odkup za tvojo srečo. Žileta, moj zaklad, povej mi, oh, povej mi!«

In Žileta je zamrmrala s tako slabotnim glasom, da jo je komaj razumel:

»On me ne ljubi.«

»Ne ljubi te!« je zajecjlal Tribulet in prebledel.

»Zaničuje me.«

»Kdo? Povej, kdo?«

»On misli, da sem šla radevolje s kraljem. Oh, on misli...«

Nič več ni mogla govoriti. Plakaje je skrila obraz med roke.

Ihtenje ji je stresalo rame, ko je zamrmrala:

»Kako sem nesrečna! Oh, kako me je pogledal! Ta njegov pogled me duši in mi davi srce!«

»A kdo? Kdo je to?« je zasopel Tribulet ves zmeden.

»Tisti mladi mož.« je zajecjlala ona.

»Kateri mladi mož? Govori, oh, govori! Uzalil te je! In praviš, da te ne ljubi! To je nemo-goče!«

»Vidiš, oče, hodil je večkrat mimo Trahoarja, prihajal je zmerom ob isti uri, ko sem bila jaz pri oknu.«

»In?« je poizvedoval Tribulet.

»Oziral se je name in ne vem, dozdevalo se mi je, oh, pa on me ne ljubi, ni me ljubil nikoli!« Razjokala se je krčevito.

»A ti ga ljubiš?« jo je vprašal Tribulet z neskončno krotkostjo.

Obupno je pokimala z glavo.

»Pojasni mi vse, dete moje. Kako mu je ime tistemu mlademu možu?«

»On me je iztrgal iz kraljevih rok tisti večer, zdi se mi, da mu je ime Manfred.«

Tribulet se je silno stresel in prebledel kakot zid.

»Manfred!« je vzkliknil zamolklo. »Rokovnjaški poglavar!«

»Kaj pravite, oče? Rokovnjaški poglavar? Manfred je rokovnjaški poglavar?!«

Žileta je vzkriknila s pretresljivim glasom; vzravnala se je bila pokonci, prišla Tribuleta za roko in pogledala ga z vročično vprašujočim pogledom.

»Ne ustraši se, morda se motim. Katnak! Gotovo se motim! Prokleti jezik!«

»Oh, ne, oče, resnica je. Zdaj mi je jasno vse. Zdaj razumem nenadni prihod onih strašnih ljudi, tistih demonov, prišli so braniti svojega poglavarja. In jaz ga ljubim! Ljubim ga!«

Zgrudila se je na stol in skrila lice med rokama.

»Rokovnjaški poglavar! Ljubim ga! In moje nesreče je krivo to, da me on ne ljubi! O, da ste ga videli, oče! Da ste ga slišali govoriti s kraljem, kakor, da bi bil sam kralj! Če bi vedeli, kako majhen se mi je zdel kralj francoski poleg njega! Kaj de naposled vse to! Kaj je meni do tega, da ga imenujejo rokovnjača, saj ima vseeno veliko dušo in junaško srce. Ah, oče, njegova roka je močna, njegov pogled je tako sladak!«

Govorila je zdaj v pretrganih stavkih. Nič več ni skrivala ljubezni, ki je gorela v njenem srcu.

Tribulet se je zaglabljal v bridke misli.

Povedati moramo naravnost, da niti za hip ni zatemnila njegove brezmejne ljubezni senčica tiste očetovske ljubosumnosti, ki izbruhne tuintam ob sličnih prilikah v moškem srcu. Tribuleta ni zbolela novica, da nosi Žileta ljubezen v svoji duši.

Niti na to ni mislil več, da se obrača ta ljubezen k človeku stoječemu izven zakonov.

Njegovo čisto in vzvišeno vdanost je preplasila zgolj misel, da preti Žiletinemu ljubljencu smrtna nevarnost.

Že ves teden je slišal govoriti o tem Manfredu.

Vedel je, kakšna povelja so dana zaradi njega.

Znal je, kakšna strašna gonja se pripravlja nanj, kakor na divjo zver, znal je, da se zbirajo vse pasje trume, da bi ga ugonobile.

In to ga je strašilo.

Manfred je bil zavzel mahoma važno mesto v ospredju vseh njegovih skrbi.

Povzel je mašinalno:

»Praviš, da te ne ljubi!«

(Nadaljevanje prih.)

Ako hočete delati

in z lahkim delom zaslužiti doma Din 7.— na uro, vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina Din 10. Obširna pojasnila Vam radi pošljemo, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovanskih pletarn, Osijek. 128

KOKS, Mejovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Oddam dve sobi s kuhinjo,

parketirane, I. nadstropje, največ 4 odraslim osebam. Koroška cesta 41, Črešnjar. 179

Lepo stanovanje

v V. okraju: soba, kabinet, kuhinja, balkon, 300 m² vrta, za 450 Din oddam mirni stranki takoj. Informacije Studenci, Slomškova 21 I. 194

Avto »Fiat« tipa 509, 4sedežen

na prodaj. Pogleda se v garaži Völker, Maribor. 189

Vinotoč ali primeren lokal

iščem za takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 190

Prvovrstno šteparico

sprejme Vilko Blatnik, Meljska cesta št. 2. 191

Lepo, prazno sobo na cesti

oddam. Jože-Vošnjakova ulica 21 I, pri sodišču. 198

Telovadni raspored Sokola-Matice v Mariboru.

Oddelek	Telovadnica	Dan	ure
Člani mlajši	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	20.—22.
Člani starejši	Gimnazija	Torek Petek	1/2 19—20
Članice mlajše	Krekova ulica	Sreda Sobota	19—20
Članice starejše	Cankarjeva šola	Torek Petek	1/2 19—1/2 20
Moški naraščaj od 14.-16 l.	Gimnazija	Ponedeljek Četrtek	1/2 19—20
Moški naraščaj od 16.-18. l.	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	1/2 19—20
Moški naraščaj, obrtni	Gimnazija	Ponedeljek Petek	20—22
Vojaški oddelek	"	Sreda	1/2 20—21
Ženski naraščaj	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	17—1/2 19
Moška deca od 10.-14. leta	"	Torek Četrtek	17—1/2 19
Moška deca do 10. leta	Cankarjeva šola	Sreda Sobota	16—1/2 18
Ženska deca starejša	"	Sreda Sobota	1/2 18—1/2 19
Ženska deca mlajša	"	Torek Četrtek	1/2 16—17

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš,
Maribor, Slovenska ul. 4.

Dražbeni oklic!

Poljedeljski sejalni stroj in 130 kg modre pamučne tkanine se bo prodalo na javni licitaciji dne 23. januarja ob 10. uri v tovornem skladišču na postaji Maribor glavni kolodvor. 186

Inserirajte v »Večerniku«

Večjo množino makulaturenega papirja prodamo

Uprava »Jutra« in »Večernika«
Maribor, Aleksandrova cesta 13

Rouge et noir!?

Zahvala
Za obilno udeležbo pri pogrebu mojega edinega sina, gospoda
Antona Vogrinca
trgovskega pomočnika,
ki se je vršil dne 20. januarja, izrekam vsem najsrečnejšo zahvalo. Pred vsem se zahvaljujem Krčevinskemu pogrebniemu društvu za govor, venec ter lepi pogreb, Pogrebniemu društvu na Pobrežju za petje ter za točno izplačano pogrebino, vsem darovalcem venecov, kakor tudi vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. 193
Pobrežje, dne 22. jan. 1931.
VOGRINEC Uršula, vdova.